

នៅចំពោះមុខសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារនៃករណីកង់កសារ

សំណុំរឿងលេខ : ០០៣/០៧-០៩-២០០៩-អវតក/កសចស
ដាក់ទៅ : សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
ថ្ងៃដាក់ : ថ្ងៃទី១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១
ភាគីអ្នកដាក់ : សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ
ភាសាដើម : អង់គ្លេស

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 18-May-2011, 15:56
CMS/CFO: Kauv Keoratanak

ចំណាត់ថ្នាក់កង់កសារ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សម្ងាត់**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់ដោយការិ.សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត: សម្ងាត់/Confidential
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:
ការពិនិត្យឯកសារបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញ:
ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:
ហត្ថលេខា:

**សំណើបំពេញកិច្ចស៊ើបអង្កេតលើកទីបីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ
ទាក់ទងនឹង ហាស បុត និងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មដែលពាក់ព័ន្ធ**

អ្នកដាក់ឯកសារ:

សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ:
លោក Andrew CAYLEY

អ្នកទទួលឯកសារ:

ការិ.សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត:
ចៅក្រម យូ ប៊ុនឡេង
ចៅក្រម Siegfried BLUNK

ចម្លងជូន:

សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ:
លោកស្រី ជា លាង

ផ្នែកទីពីរ (ប៉ុណ្ណាត)

សេចក្តីផ្តើម

១. អនុលោមតាមវិធាន៦៦(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិសូមដាក់ជូនសហចៅក្រម (ស.ច.ស) នូវសំណើបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីបីនេះ ទាក់ទងនឹង មាស មុត និងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលពាក់ព័ន្ធ (“សំណើ”) ។ សំណើនេះ ទាក់ទងនឹងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្ម/ការចោទប្រកាន់ព្រហ្មទណ្ឌ នានាដូចជា: មន្ទីរសន្តិសុខ វត្តឥន្ទ្រញាណ, ការដ្ឋានវាយថ្មស្ទឹងហាវ និងទីតាំងដែលពាក់ព័ន្ធ, ការចាប់ជនជាតិបរទេស ដោយកងទ័ពជើងទឹកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ, ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្ត ក្នុងប្រទេសវៀតណាម និងសិទ្ធិអំណាច និងការចូលរួមពាក់ព័ន្ធរបស់ មាស មុត នៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្ម ទាំងនេះ ។ សំណើនេះ ទាយចំណាប់អារម្មណ៍ទៅនឹងផ្នែកនានានៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើប សួរ ដែលចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរដ៏សំខាន់បន្ថែមទៀត និងចង្អុលបង្ហាញនូវជំហានជាក់ លាក់នានាសម្រាប់កិច្ចស៊ើបសួរដែលត្រូវចាត់ធ្វើឡើងដោយ ស.ច.ស ។
២. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិសន្និដ្ឋានថា កិច្ចស៊ើបសួរមិនទាន់ចប់សព្វគ្រប់ទេ ។ សហព្រះរាជ អាជ្ញាអន្តរជាតិលើកយោង និងបង្រួបបង្រួមតាមរយៈសេចក្តីយោងនៃសេចក្តីសង្កេតរបស់ខ្លួនក្នុង កថាខ័ណ្ឌទី៣-១៩ នៃសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីមួយ នៅក្នុងករណីនេះ ។ ទីតាំង ឧក្រិដ្ឋកម្ម/ការចោទប្រកាន់ព្រហ្មទណ្ឌខាងលើ ត្រូវបានដោះស្រាយវែកញែកដាច់ដោយឡែកនៅ ខាងក្រោមនេះ ។

មន្ទីរសន្តិសុខ វត្តឥន្ទ្រញាណ និង កងទ័ពជើងទឹកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

៣. កិច្ចស៊ើបសួរមកទល់ពេលនេះ បានបញ្ជាក់អះអាងអំពីអត្ថិភាពនៃមន្ទីរសន្តិសុខ វត្តឥន្ទ្រញាណ ដែល ស្ថិតនៅក្រុងកំពង់សោម និងបានធ្វើប្រតិបត្តិការនៅក្រោមបញ្ជារបស់កងពលធំលេខ១៦៤ (កងទ័ព ជើងទឹកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ) ចាប់ពីដើមខែ ឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៥ រហូតដល់យ៉ាងហោចណាស់ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៨^១ ។ នៅក្នុងបរិវេណនៃមន្ទីរសន្តិសុខនេះមានអគារសំខាន់ៗចំនួនបីខ្នង ដែលហាក់ ដូចជាផ្នែកនៃអ្នកទោសក្នុងចំនួនមួយដ៏ច្រើន^២ ។ មន្ទីរនេះក៏មានទីតាំងរណ្តៅសពយ៉ាងហោចណាស់ មួយ (ចំការក្រចក្តារ) ដែលគេបានរកឃើញសាកសពចំនួន២០០ ។ ភស្តុតាងដែលប្រមូលបាន សបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាជនរងគ្រោះបានជាប់ចំណងនៅពេលស្លាប់ និងត្រូវបានសម្លាប់ដោយការប្រើ

¹ របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង, ២៩ ធ្នូ ២០១០, D2/22, ត្រង់ទំព័រទី៤-៥ ។

² ក្នុងឯកសារដែលដូចខាងលើ, ត្រង់ទំព័រទី៤ (ចំនួនខ្លះដែលបានរកឃើញសបញ្ជាក់ថា សមត្ថភាពអាចផ្ទុកអ្នកទោសយ៉ាងហោចណាស់ ១០០នាក់) ។

វត្តដែលនាំឱ្យមានការប៉ះទង្គិចដ៏ខ្លាំងក្លា^៣ ។ ទីតាំងទីពីរ (ចំការធុរើន) ត្រូវបានចង្អុលបង្ហាញថា ជា រណ្តៅសពរួម ដែលបានប្រើដោយកងពលធំ១៦៤ និងថាបើដូច្នេះ វាទំនងជាជាប់ទាក់ទងនឹងទីតាំង ឧក្រិដ្ឋកម្មនេះ^៤ ។

៤. ជនរងគ្រោះដែលបានជាប់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងនៅ វត្តឥន្ទ្រព្យាណ រួមមាន ទ័ពកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ពលរដ្ឋវៀតណាម និងថៃ និងទាហានអាមេរិកាំង^៥ ។ ភស្តុតាងសក្ខីកម្មបង្ហាញឱ្យឃើញថា កង វរៈសេចនាតូច៤៥០ ដែលជាអង្គភាពសន្តិសុខពិសេសធ្វើប្រតិបត្តិការនៅក្រោមមន្ទីរនេះ និងបាន រាយការណ៍ដោយផ្ទាល់ទៅកងពលធំ១៦៤^៦ បានអនុវត្តការបោសសម្អាតយ៉ាងធំលើកម្មាភិបាលមក ពីភូមិភាគបូព៌ា ដែលជាលទ្ធផល មនុស្សជាច្រើនរយនាក់ត្រូវបានចាប់ខ្លួន និងទំនងជាបានមកជាប់ គុកនៅមន្ទីរសន្តិសុខ វត្តឥន្ទ្រព្យាណ^៧ នេះ ។ អ្នកស៊ើបអង្កេតរបស់ការិយាល័យ កសល បានរក ឃើញថា សមាជិកនៃកងពលធំ១៦៤ រួមទាំង អ្នកជិះទូកកំសាន្តដែលត្រូវបានសម្លាប់ នៅ ស-២១ បានជាប់គុកនៅ វត្តឥន្ទ្រព្យាណ^៨ ។

៥. គេត្រូវការកិច្ចស៊ើបអង្កេតបន្ថែមដ៏សំខាន់មួយ ទាក់ទងនឹងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មនេះ ។ របាយការណ៍ ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង ដែលដាក់ចំណងជើងថា “បឋម” សំដៅទៅលើតែការស្តាប់ ចម្លើយសាក្សីនៃបុគ្គលពីរនាក់គត់ ហើយសន្និដ្ឋានថា កិច្ចស៊ើបសួរមិនទាន់បញ្ចប់^៩ ។ សាក្សីទាំងពីរ រូបនេះដែលបានស្តាប់ចម្លើយរួចហើយ បានផ្តល់ឈ្មោះសាក្សីសក្តានុពលមួយចំនួនបន្ថែមទៀត

^៣ ក្នុងកសលដែលដូចខាងលើ ត្រង់ទំព័រទី៦, ១៨។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ប្លូច កុយ, ២៨ កក្កដា ២០១០, D2/4, ទំព័រទី៧។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី កសត លើឈ្មោះ ប្លូច កុយ (ប្លូច កុយ), ១២ សីហា ២០០៨, D1.3.13.1, ទំព័រទី ៣ ។

^៤ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ១១ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/16, ទំព័រទី៦ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ញុង ជ្រោង, ២៤ សីហា ២០១០, D2/6, ទំព័រទី៩-១០ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី អ៊ិន សារឿន, ១២ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/17 ។

^៥ របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង, ២៩ ធ្នូ ២០១០, D2/22, ត្រង់ទំព័រទី៥, ៧ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី កសត លើឈ្មោះ ប្លូច កុយ (ប្លូច កុយ), ១២ សីហា ២០០៨, D1.3.13.1, ទំព័រទី៣ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី កសត ទូច ស៊ូលី (ទូច សៀលី), ១៦ សីហា ២០០៨, D1.3.13.13, ទំព័រទី៧ (បញ្ជាក់ពីវត្តមាននៃខោរ/អាវទ្រនាប់ជាតិនិម្មុងនៅលើសំណល់សាកសព ដែលរកឃើញ ដែលជាសម្លៀកបំពាក់តាមបទដ្ឋានយោធាដែលគេបើកឱ្យ) ។

^៦ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ១០ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/15, ទំព័រទី៦ ។

^៧ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សយ បិន, ៩ កញ្ញា ២០១០, D2/10, ទំព័រទី៥ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ១១ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/16, ទំព័រទី៤ ។

^៨ របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង, ២៩ ធ្នូ ២០១០, D2/22, ត្រង់ទំព័រទី៧ ។ សូមអានផងដែរ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ១០ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/15, ទំព័រទី៧ ។

^៩ របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង, ២៩ ធ្នូ ២០១០, D2/22, ត្រង់ទំព័រទី២ ។ របាយការណ៍បញ្ជាក់ថា មិនមែនគ្រប់សាក្សី ដែលអាចរកបានទាំងអស់ត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយនៅពេលនៃការរៀបចំរបស់ខ្លួននោះទេ ។ អ្នកស៊ើបអង្កេតបានចង្អុលបង្ហាញ (ត្រង់ទំព័រទី៤) ពីកត្តាមួយចំនួនដែលតម្រូវឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម រួមមាន: អំពើពលវេលា និងអំឡុងពេលនៃប្រតិបត្តិការរបស់មន្ទីរ, ការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ មន្ទីរ និងសមត្ថភាពរបស់មន្ទីរ ចំនួនអ្នកជាប់ឃុំឃាំង ការសម្លាប់ និងការប្រព្រឹត្តទៅលើក្រុមជាក់លាក់ ។

ដែលក្នុងចំណោមពួកគាត់មានមួយចំនួននៅរស់នៅឡើយ (សូមមើលខាងលើ)¹⁰ ។ ជាការបន្ថែម ឈ្មោះបុគ្គលពីររូបដែលបានផ្តល់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា មិនបានស្តាប់ចម្លើយពួកគាត់ទេទាក់ទិននឹងទីតាំងនេះ¹¹ ។

៦. កិច្ចស៊ើបសួរក៏បញ្ជាក់ផងដែរថា ជាការបន្ថែមលើប្រតិបត្តិការទៅលើមន្ទីរសន្តិសុខ វត្តឥន្ទ្រញាណ កងពលធំ១៦៤ បានប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋនានាប្រឆាំងនឹងជនជាតិបរទេស តាមរយៈការវាយប្រហារជាច្រើនលើកទៅលើកប៉ាល់នេសាទនិងកប៉ាល់នានានៅក្នុងសមុទ្រ¹² ។ មកទល់ពេលនេះភស្តុតាងដែលអាចរកបានបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា បុគ្គលទាំងឡាយដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនតាមរបៀបនេះ ត្រូវបានគេ: សម្លាប់ក្នុងសមុទ្រ, ដាក់គុកនៅមន្ទីរសន្តិសុខ វត្តឥន្ទ្រញាណ, សម្លាប់នៅតាមទីតាំងនានា/ទីតាំងរណ្តៅសពរួម នៅកំពង់សោម ឬ បញ្ជូនមកមន្ទីរស-២១ ។ ជនរងគ្រោះ រួមមាន ជនជាតិថៃ វៀតណាម និង ចិន និងហេតុណាស់មានពួកបស្ចឹមប្រទេសបួននាក់¹³ ។ ជាការបន្ថែម ភស្តុតាងទាក់ទិននឹងការចាប់នាវា ស.រ.អា ឈ្មោះម៉ាយ៉ាហ្គេស (Mayaguez) សបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា យ៉ាងហោចណាស់មានទាហានកងម៉ារីនអាមេរិកកាំងបីរូបត្រូវបានចាប់ខ្លួន ដាច់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង និងជាចុងក្រោយត្រូវបានសម្លាប់ដោយកងទ័ពជើងទឹកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ¹⁴ ។ ដោយសារមានសាក្សីតែប្រាំរូបគត់ត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយមកទល់ពេលនេះ¹⁵ គេត្រូវការកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមសំខាន់មួយដើម្បីបញ្ជាក់អំពីវិសាលភាព

¹⁰ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី កសត លើឈ្មោះ បុថ កុយ (ប៉ូថ កុយ), ១២ សីហា ២០០៨, D1.3.13.1 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ប៉ូថ កុយ, ២៨ កក្កដា ២០១០, D2/4 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី កសត ទូច ស៊ូលី (ទូច សៀលី), ១៦ សីហា ២០០៨, D1.3.13.13 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ១០ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/15 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ១១ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/16 ។

¹¹ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទីពីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា, ២០ វិច្ឆិកា ២០០៨, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៥៥-៥៧ (ប៉ែន សារិន, សុក ឡាង) ។

¹² របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទឹកដីនៃ, វត្តឥន្ទ្រញាណ, ២៩ ធ្នូ ២០១០, D2/22, ត្រង់ទំព័រទី២ ។ របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទឹកដីនៃ, ការដ្ឋានវាយថ្មស្ទឹងហាវ, ៣០ ធ្នូ ២០១០, D2/23, ត្រង់ទំព័រទី៤ ។

¹³ បញ្ជីឈ្មោះជនបរទេសដែលបានកម្ទេចនៅ ស-២១, ៣១ កក្កដា ២០០២, D4.1.5 (ដោយកត់សំគាល់ថា អ្នកទោសថៃ វៀតណាម និង ចិនត្រូវបានចាប់ខ្លួននៅកំពង់សោម) ។ បញ្ជីឈ្មោះអ្នកត្រូវបានចាប់ខ្លួនពីកងពលធំ១៦៤, ២៥ មករា ២០០៨, D1.3.11.3 ។

¹⁴ Ralph Wetterhahn (2002), *សមរភូមិចុងក្រោយ (The Last Battle)*, ទំព័រទី ២៨១-២៨៩ ។ សាក្សីផ្ទាល់ភ្នែកផ្តល់ហេតុការណ៍ថា នៅពេលចាប់ខ្លួនដោយកងទ័ពជើងទឹកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ កងម៉ារីនម្នាក់ (វេ:សេនីយ៍ទោ ធួសីប អិន ហាហ្គ្រូវ - LCpl Joseph N. Hargrove) ត្រូវបានសម្លាប់ក្លាយ ខណៈកងម៉ារីនពីរនាក់ទៀត (PFC Gary L. Hall និង PVT Danny G. Marshall) ត្រូវបានគេបញ្ជូនទៅវត្តឥន្ទ្រញាណ ជាទីកន្លែងដែលពួកគេត្រូវជាប់គុក និងនៅចុងក្រោយត្រូវបានសម្លាប់ ។

¹⁵ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ញួង ជ្រោង, ចុះថ្ងៃទី២៤ សីហា ២០១០, D2/6 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សយ ប៊ិន, ៦ កញ្ញា ២០១០, D2/9 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សយ ប៊ិន, ៧ កញ្ញា ២០១០, D2/10 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សយ ប៊ិន, ៩ កញ្ញា ២០១០, D2/10 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ១០ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/15, ទំព័រទី៦ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ១១ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/16 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ប៉ែន សារិន, ២៦ សីហា ២០១០, D2/7 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី អ៊ុន សារីន, ១២ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/17 ។

នៃបទឧក្រិដ្ឋដែលបានចោទប្រកាន់ ដែលបានប្រព្រឹត្តដោយកងទ័ពជើងទឹកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

៧. អាស្រ័យហេតុនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ សូមស្នើឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមដូចដែល មានចែងខាងក្រោមថែមទៀត ដើម្បីឱ្យបញ្ជាក់ការពិតចំពោះការចោទប្រកាន់ទាំងឡាយដែលបាន លើកឡើងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ដែលរួមមានអង្គហេតុដូចតទៅនេះ៖

- (ក) អំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់កងពលធំលេខ១៦៤ ចំពោះមន្ទីរសន្តិសុខវត្តឥន្ទ្រព្យាណ និង ចំពោះកិច្ចប្រតិបត្តិការតាមសមុទ្រ (ដែលរួមទាំងការវាយប្រហារទៅលើកប៉ាល់បរទេស ផង)។
- (ខ) អំពីការបង្កើត, កិច្ចដំណើរការការងារ, និងរចនាសម្ព័ន្ធសិទ្ធិអំណាច នៅក្នុងមន្ទីរសន្តិសុខ វត្តឥន្ទ្រព្យាណ, ចំនួន និងសមាសភាពនៃជនរងគ្រោះនានា(ដែលរួមទាំងថា តើអតីតពួក យោធាភូមិភាគបូព៌ាដែលត្រូវបានបោសសំអាតចេញពីក្នុងកងពលធំលេខ១៦៤ត្រូវបានគេ ដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងនៅវត្តឥន្ទ្រព្យាណដែរ ឬទេ?), នីតិវិធីទាក់ទងនឹងការចាប់ខ្លួន, ការដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង និងការសួរចម្លើយនៃពួកអ្នកទោស(បើសិនជាមាន), ស្ថានភាព ជនរងគ្រោះនៅពេលត្រូវបានដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ហើយនិងការធ្វើបាបផ្សេងៗដែលពួក គេបានទទួលរង។
- (គ) អំពីការបាត់ខ្លួន និងការសម្លាប់អ្នកទោស និងមនុស្សផ្សេងទៀតដែលត្រូវរកកម្លាំង នៃកងពលធំលេខ១៦៤ចាប់បាន ទាំងនៅក្នុងបរិវេណវត្តឥន្ទ្រព្យាណ និងទាំងនៅកន្លែងដទៃ ទៀតក្នុងតំបន់កំពង់សោម ព្រមទាំងទីតាំងនៃរណ្តៅសពបន្ថែមថ្មីៗទៀត។
- (ឃ) អំពីតួនាទីនៃមន្ទីរសន្តិសុខវត្តឥន្ទ្រព្យាណក្នុងការដាក់ជនរងគ្រោះក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ដែល ក្រោយមកត្រូវបានគេបញ្ជូនទៅកាន់មន្ទីរស-២១, កាលៈទេសៈនៃការបញ្ជូនទាំងនោះ, និងតើពួកជនដែលត្រូវបានគេផ្តល់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងចម្លើយសារភាពនានាដែលស្រង់ ដោយមន្ទីរស-២១ បន្ទាប់មកមានត្រូវបានគេចាប់ខ្លួនហើយដែលដាក់នៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង នៅមន្ទីរសន្តិសុខវត្តឥន្ទ្រព្យាណដែរឬទេ? និង
- (ង) ដើមកំណើត សមាសភាព និងចំនួនសរុបនៃជនជាតិបរទេសដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួននៅ ក្នុងសមុទ្រ ឬដែលត្រូវបានសម្លាប់ដោយកងពលធំលេខ១៦៤ ហើយនិងថាតើពួកជនជាតិ បរទេសដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយកងពលធំលេខ១៦៤ទាំងនេះមានត្រូវបានគេបញ្ជូនទៅ កាន់មន្ទីរសន្តិសុខវត្តឥន្ទ្រព្យាណ ឬស-២១ដែរ ឬទេ?។

៨. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ សូមស្នើឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរជាក់លាក់ទាក់ទងទៅនឹងទីកន្លែងនានា គឺមានដូចតទៅនេះ៖

- (ក) ធ្វើសម្ភាសន៍ឡើងវិញលើសាក្សីឈ្មោះ សយ ប៊ិន (Say Born), ទូច សៀលី (Touch Soeuli), អ៊ិន សារ៉េន (In Sarouen), ប៉ែន សារិន (Pen Sarin), និង ញ៉ុង ជ្រោង (Nhoung Chrong) ទាក់ទងនឹងកិច្ចដំណើរការការងារនៃមន្ទីរសន្តិសុខវត្តមានព្យាណ, ការចាប់ខ្លួននៅក្នុងសមុទ្រ, និងរណ្តៅសព្វមដែលស្ថិត នៅក្នុងតំបន់ ហើយនិងស្នើឱ្យពួកគេបញ្ជាក់អំពីទីកន្លែងដែលកំពុងស្ថិតនៅបច្ចុប្បន្ននៃសាក្សីបន្ថែមផ្សេងៗដែលមានសក្តានុពល។
- (ខ) ធ្វើសម្ភាសន៍សាក្សីឈ្មោះ សុខ ឡាង (Sok Lang) និង អ្នកដាក់ពាក្យសុំតាងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ Rob Hamill, ដែលធ្លាប់ធ្វើការស្រាវជ្រាវយ៉ាងច្រើនសន្លឹកសន្លាប់អំពីការចាប់ខ្លួន និងការបញ្ជូនបងរបស់គាត់ឈ្មោះ Kerry Hamill ទៅកាន់មន្ទីរស-២១ ដោយអង្គភាព/កងវរៈសេនាធិលេខ១៤០ របស់កងពលធំលេខ១៦៤។
- (គ) កំណត់ទីតាំង និងធ្វើសម្ភាសន៍បណ្តាអតីតកម្មាភិបាល និងសាក្សីផ្សេងៗទៀតដែលមានសក្តានុពលដែលត្រូវបានស្គាល់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងពេលសម្ភាសន៍ដែលបានធ្វើឡើងរហូតមកទល់ពេលនេះដែលរួមមានឈ្មោះ៖
 - i. សរ សាម៉េន (ហៅ តាម៉េន) (Sar Samoeun alias Ta Moeun), មេបញ្ជាការកាលពីដំបូងរបស់កងវរៈសេនាតូច៤៥០, ដែលជាអង្គភាពប្រតិបត្តិការនៅមន្ទីរសន្តិសុខវត្តមានព្យាណ¹⁶។
 - ii. តា ណន (Ta Norn), ដែលហាក់ដូចជាបានបន្តពី តា ម៉េន (Ta Moeun)មក¹⁷។

¹⁶ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ទូច សៀលី (Touch Soeuli), ចុះថ្ងៃទី១០ វិច្ឆិកា ២០១០, ឯកសារលេខ D2/15 ត្រង់ទំព័រ៥-៨ 5-8.។ សរ សាម៉េន (Sar Samoeun) ដែលតាមរបាយការណ៍ថាបានរស់នៅវត្តមានព្យាណជាមួយសាក្សីចាប់តាំងពីខែសីហា ១៩៧៥មក។

¹⁷ ដូចគ្នានឹងខាងលើ ត្រង់ទំព័រ៨។ ឈ្មោះ ណន (Norn) តាមរបាយការណ៍ថាត្រូវបានគេចាប់ខ្លួននៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧/៧៨ ពីបទចាប់រំលោភសេពសន្ថវៈអ្នកទោសស្ត្រីម្នាក់ ប៉ុន្តែបន្ទាប់ពីនោះមកទីកន្លែងដែលគាត់កំពុងស្ថិតនៅមិនត្រូវបានគេបញ្ជាក់ច្បាស់ទេ។ របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់ទីតាំង, ចុះថ្ងៃទី២៩ ធ្នូ ២០១០, ឯកសារ D2/22, ត្រង់ទំព័រ 6 ។

- iii. នង ឆាន/សួន ឆាន/ណាន ឆាន (Norng Chhan / Suon Chhan / Nan Chhan), សមាជិកនៃគណៈកម្មការកងពលធំលេខ១៦៤ ដែលជាអ្នកទទួលការខុសត្រូវនៃតំបន់ ស្ទឹងហាវ¹⁸។
- iv. ហាន/ហុន (Han / Hon), មេបញ្ជាការកងវរសេនាធំលេខ១៤០ (នៃកងម៉ារីនរបស់ កងពលធំលេខ១៦៤) និងជាអតីតមេបញ្ជាការនៃកងវរសេនាតូចលេខ៥៥០ (កាលពីមុន នេះជាកងវរសេនាតូចលេខ ត-៤ (T-4) នៅតំបន់១៣)¹⁹។
- v. តា ង៉ែត (Ta Nget), មេបញ្ជាការកងវរសេនាធំលេខ២០ (១៦១)របស់កងពលធំលេខ ១៦៤²⁰។
- vi. មាញ (Meanh), មេបញ្ជាការកងវរសេនាធំលេខ២១(១៦២)របស់កងពលធំលេខ ១៦៤²¹។
- vii. តា យ៉ាន (Ta Yan), មេបញ្ជាការកងវរសេនាធំលេខ២២(១៦៣)របស់កងពលធំលេខ ១៦៤ និងមេបញ្ជាការរងរបស់គាត់ឈ្មោះ ស្រស់ និងញ៉ាន (Sras and Nhan)²²។
- viii. បូ (Bo), មេបញ្ជាការកងវរសេនាធំលេខ១៤០, ផ្នែកនាវាប្រដេញ, ដែលបច្ចុប្បន្ននេះ កំពុងរស់នៅស្រែអំបិល²³។

¹⁸ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ទូច សៀលី (Touch Soeuli), ជុំថ្ងៃទី១១ វិច្ឆិកា ២០១០, ឯកសារលេខ D2/16, ត្រង់ទំព័រ៤។
កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ប៉ែន សារិន (Pen Sarin), ចុះថ្ងៃទី២៦ សីហា ២០១០, ឯកសារលេខ D2/7, ត្រង់ទំព័រ៣ ។
កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ សយ ប៊ិន (Say Born), ចុះថ្ងៃទី៧ កញ្ញា ២០១០, ឯកសារលេខ D2/9, ត្រង់ទំព័រ៦។

¹⁹ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ សយ ប៊ិន (Say Born), ចុះថ្ងៃទី៧ កញ្ញា ២០១០, ឯកសារលេខ D2/9, ត្រង់ទំព័រ៦។
កំណត់ហេតុធ្វើសម្ភាសន៍សាក្សីឈ្មោះ ទូច ស៊ូលី (ទូច សៀលី)(Touch Souley /Touch Soeuli)ដែលស្រង់ដោយ កសត, ចុះថ្ងៃទី ១៦ សីហា ២០០៨, ឯកសារលេខ D1.3.13.13, ត្រង់ទំព័រ៤, ៦។ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ញួង ជ្រុង (Nhoung Chrong), ចុះថ្ងៃទី២៤ សីហា ២០១០, ឯកសារលេខ D2/6, ត្រង់ទំព័រ ៥។

²⁰ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ សយ ប៊ិន (Say Born), ចុះថ្ងៃទី៦ កញ្ញា ២០១០, ឯកសារ D2/8 ត្រង់ទំព័រ៧។

²¹ ដូចគ្នានឹងខាងលើ ត្រង់ទំព័រ៨។

²² ដូចគ្នានឹងខាងលើ ត្រង់ទំព័រ៧។ កំណត់ហេតុធ្វើសម្ភាសន៍សាក្សីឈ្មោះ ទូច ស៊ូលី (ទូច សៀលី) (Touch Soeuli) ដែលស្រង់ដោយ កសត, ចុះថ្ងៃទី ១៦ សីហា ២០០៨, ឯកសារលេខ D1.3.13.13, ត្រង់ទំព័រ៦។

- ix. សុខ ភាព (ហៅ ភាព) (Sok Peap alias Pheap), ដែលត្រូវបានសាក្សីម្នាក់ផ្តល់អត្តសញ្ញាណថា ជាប្រធានកងវរសេនាឆ័លេខ១៦២²⁴។
- x. រឹម (Reem), ដែលត្រូវបានគេស្គាល់អត្តសញ្ញាណថា ជាអ្នកទោសស្រ្តីម្នាក់ដែលគេបានអះអាងថា ត្រូវបាន តា នន ចាប់រំលោភសេពសន្ថវៈនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧/៧៨²⁵។ និង
- xi. គីងសង្កម(Keung Sangkum), មន្ត្រីមូលដ្ឋានដែលបានបញ្ជាឱ្យផ្នែកសាធារណៈការប្រមូលផ្តឹងសាកសពដែលរកឃើញជិតវត្តភ្នំព្រាណ ហើយយកទៅដាក់នៅក្នុងស្នូបដាក់អដ្ឋិធាតុដែលនៅនឹងកន្លែង²⁶។

(ឃ) កំណត់ទីតាំង និងស្តាប់ចម្លើយពួកអតីតកម្មាភិបាល និងសាក្សីសក្តានុពលដទៃទៀត ដែលឈ្មោះរបស់ពួកគេមាននៅក្នុងភស្តុតាងជាឯកសារ រួមមាន៖ សាម៉េន (Samean) - បញ្ជាការជើងទឹក²⁷, ម៉ែន (Meuan) - បញ្ជាការកងវរសេនាតូចលេខ ៤៥០²⁸ (អាចជាមនុស្សតែមួយដូចគ្នានឹងឈ្មោះ ម៉ឺន (Moeun) ដែលបានយោងនៅខាងលើ) ។ កម្មាភិបាលកងវរសេនាតូចលេខ ៣៨៦ ដែលគេឱ្យឈរជើងនៅកោះតាង (កងអនុសេនាឆ័លេខ ៩០៨៖ សំណាង (Somnang) - បញ្ជាការ, លឹម (Lim) - អនុបញ្ជាការ, សុង (Song) - សមាជិក ។ កងអនុសេនាឆ័លេខ ៩២០៖ ចាន់ ប៊ុនចុន (Chan Bunthou) - បញ្ជាការ, តួយ (Tuoy) - សមាជិក, មាស ញ៉ែម (ហៅ ខុន) (MEAS Nhem (alias Khon)) - សមាជិក, ម៉ឺន (Mean) - សមាជិក, ឈិន (Chhin) - សមាជិក²⁹ ។ កម្មាភិបាលកងពលឆ័លេខ ១៦៤៖ ណុង ឆន (NONG Chhan) - កម្មាភិបាលនយោបាយ/

²³ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ សយ ប៊ិន (Say Born), ចុះថ្ងៃទី៧ កញ្ញា ២០១០, ឯកសារលេខ D2/9, ត្រង់ទំព័រ៦-៧។ កំណត់ហេតុធ្វើសម្ភាសន៍សាក្សីឈ្មោះ សៀង (Sieng) ដែលស្រង់ដោយ កសត, ចុះថ្ងៃទី២០ វិច្ឆិកា ២០០៨, ឯកសារលេខ D1.3.13.11, ត្រង់ទំព័រ២។

²⁴ កំណត់ហេតុធ្វើសម្ភាសន៍សាក្សីឈ្មោះ សៀង (Sieng) ដែលស្រង់ដោយ កសត, ចុះថ្ងៃទី២០ វិច្ឆិកា ២០០៨, ឯកសារលេខ D1.3.13.11, ត្រង់ទំព័រ២។

²⁵ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ទូច សៀលី (Touch Soeuli), ចុះថ្ងៃទី១០ វិច្ឆិកា ២០១០, ឯកសារលេខ D2/15, ត្រង់ទំព័រ៨។

²⁶ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ប៉ូច កុយ (Pauch Koy), ចុះថ្ងៃទី២៨ កក្កដា ២០១០, ឯកសារលេខ D2/4, ត្រង់ទំព័រ៨។

²⁷ ឯកសារក្នុងសំណុំរឿងលេខ០០២៖ ការស្ទង់ការណ៍ដោយស.វ.អា ពីកម្មាភិបាលអនាមិកនៃកងពលឆ័លេខ៣, ថ្ងៃទី៨ ធ្នូ ១៩៩៨, D223.3, ត្រង់ទំព័រទី ២០ (ឯកសារត្រូវបានដាក់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ) ។

²⁸ ឯកសារក្នុងសំណុំរឿងលេខ០០២៖ ការស្ទង់ការណ៍ដោយស.វ.អា ពីកម្មាភិបាលអនាមិកនៃកងពលឆ័លេខ៣, ថ្ងៃទី៨ ធ្នូ ១៩៩៨, D223.3, ត្រង់ទំព័រទី ២០ (ឯកសារត្រូវបានដាក់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ) ។

²⁹ ការស្ទង់ការណ៍ដោយស.វ.អា ពីឈ្មោះ ឯក នី (Mr. Aek Ny) (អតីតកម្មាភិបាលកងវរសេនាតូចលេខ ៣៨៦), ថ្ងៃទី១៩ ធ្នូ ២០០២, លេខERN 00387285-387292, ត្រង់ទំព័រទី ៩ និង ១២ (ឯកសារត្រូវបានដាក់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ) ។

បញ្ជាការ³⁰ ដែលអាចជាមនុស្សតែមួយដូចគ្នានឹងសមាជិកកងពលធំលេខ ១៦៤ ដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅខាងលើ ។ ម៉ូល ម៉ុន (MOL Mon) - បុគ្គលិកផ្នែកវាដាដែលឈរជើងនៅកោះតាង³¹ និងពួកកម្មាភិបាលកងពលធំលេខ ១៦៤ ឈ្មោះ ឯក នី (AEK Ny) (ដែលធ្លាប់បានផ្តល់បទសម្ភាសន៍ជាមួយអ្នកស៊ើបអង្កេត ស.វ.អា) និងឈ្មោះ បែន ឈឿន (BAEN Cheoun)³² និងអ្នកបើកយន្តហោះ ផេង ហុក (PHENG Hok)³³ ។

(ង) កំណត់ទីតាំង និងស្តាប់ចម្លើយពួកអតីតកម្មាភិបាលដទៃទៀតនៃកងពលធំលេខ ១៦៤ ដែលមាស មុត បានកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងការសួរយកការណ៍នានាពីសំណាក់អ្នកស៊ើបអង្កេតស.វ.អា³⁴ រស់ ឡាន (ROS Lan) - នីរសា, កំ ម៉ែន (KAM Men) - បញ្ជាការកងអនុសេនាធំ ក្នុងកងពលធំលេខ ៣, គង់ ឆាយ (KONG Chhay) - បញ្ជាការកងហានៅកោះតាង, ម៉ៅ រ៉ាន (MAO Ran) - កម្មាភិបាលក្នុងកងពលធំលេខ៣, ខែម ង៉ន់ (KHEM Ngon) - បញ្ជាការកងហាន ក្នុងកងពលធំលេខ៣ ឈរជើងនៅកំពង់សោម, សារឿន (Sarooun) - អនុបញ្ជាការ, ញ៉ាន (Nhan) - សមាជិកគណៈកម្មាធិការផ្នែកភស្តុភារ, លន់ (Lon) - ប្រធានផ្នែកភស្តុភារ, ធាន (Thean) - បញ្ជាការកងពិសេស លេខ ១៣០, នន់ (Non) - អនុបញ្ជាការកងពិសេសលេខ ១៣០, ម៉ែន (Men) - បញ្ជាការកងពលធំថ្មើរជើង លេខ៣, ឡាន (Loan) - បញ្ជាការ “កងនេសាទប្រដាប់អាវុធ” ។

(ច) ស្តាប់ចម្លើយពួកអតីតកម្មាភិបាលមន្ទីរស-២១ ពាក់ព័ន្ធនឹងការបញ្ជូនពួកអ្នកទោសជើងទឹកនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ឱ្យទៅមន្ទីរស-២១ រួមមាន៖ ម៉ម ណែ (ហៅ ចាន់) ជាអ្នកសួរចម្លើយម្នាក់

³⁰ ការសួរយកការណ៍ដោយស.វ.អា ពីឈ្មោះ ឯក នី (Mr. Aek Ny) (អតីតកម្មាភិបាលកងវរសេនាតូចលេខ ៣៨៦), ថ្ងៃទី១៩ ធ្នូ ២០០២, លេខERN 00387285-387292, ត្រង់ទំព័រទី១៣ (ឯកសារត្រូវបានដាក់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ) ។ ការសួរយកការណ៍លើកទី១ ដោយស.វ.អា ពីឈ្មោះ មាស មុត, ថ្ងៃទី៥ ធ្នូ ២០០១, លេខERN 00249692-249700, ត្រង់ទំព័រទី១១ (ឯកសារត្រូវបានដាក់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ) និង ការសួរយកការណ៍លើកទី២ ដោយស.វ.អា ពីឈ្មោះ មាស មុត, ថ្ងៃទី៣០ ឧសភា ២០០២, លេខERN 00249701-249707, ត្រង់ទំព័រទី៥ និង ៦ (ឯកសារត្រូវបានដាក់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ) ។

³¹ ឯកសាររបស់ Joint Casualty Resolution Center ដែលមានចំណងជើងថា៖ របាយការណ៍ជនរៀសខ្លួន, ការមើលឃើញគ្រោងអ្វីៗចំនួនពីរ៖ មរណភាពទាក់ទងនឹងនាវាម៉ាយ៉ាហ្គេស (Refugee Report, Sighting of Two Skeletons: Mayaguez Related Death), ថ្ងៃទី២៥ មេសា ១៩៨៣, ត្រង់ទំព័រទី ២ - ឯកសារទាំងនេះ យោងទៅដល់ការស៊ើបអង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ ដែលបានធ្វើឡើងនៅឆ្នាំ១៩៩៥ និង ១៩៩៦ (ឯកសារត្រូវបានដាក់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ) ។

³² ដូចខាងលើ, ត្រង់ទំព័រទី ៤ ។ ឯក នី (Mr. Aek Ny) ជាសក្តានុពល អាចកំណត់ទីកន្លែងបាននៅ ភូមិជីមាល ឃុំអណ្តូងទឹក ស្រុកបុទុមសាគរ ខេត្តកោះកុង និង បែន ឈឿន (Baen Cheoun) ជាសក្តានុពល អាចកំណត់ទីកន្លែងបាននៅ ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត ។

³³ ឯកសារសំណុំរឿងលេខ០០២ Henri LOCARD បណ្តាញគុកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យក្នុងតំបន់ប៉ូមីម ឧសភា ២០០៧ D313/1.2.18 នៅទំព័រ ៦ (ឯកសារកំពុងត្រូវបានដាក់ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ)។

³⁴ ការសួរយកការណ៍លើកទី១ ដោយស.វ.អា ពីឈ្មោះ មាស មុត, ថ្ងៃទី៥ ធ្នូ ២០០១, លេខERN 00249692-249700, ត្រង់ទំព័រទី៨, ១១-១២ (ឯកសារត្រូវបានដាក់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ) ។ ការសួរយកការណ៍លើកទី២ ដោយស.វ.អា ពីឈ្មោះ មាស មុត, ថ្ងៃទី៣០ ឧសភា ២០០២, លេខERN 00249701-249707, ត្រង់ទំព័រទី ៦ (ឯកសារត្រូវបានដាក់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ) ។

នៅមន្ទីរស-២១ ដែលបានសួរចម្លើយអ្នកទោសវៀតណាមជាច្រើននាក់³⁵ ។ ហ៊ឹម ហ៊ុយ ជាប្រធាន កងយាមពិសេសនៅមន្ទីរស-២១ ដែលគួរតែត្រូវបានសួរអំពីនីតិវិធីក្នុងការចាប់ និងបញ្ជូនខ្លួនជនជាតិ បរទេសឱ្យទៅមន្ទីរស-២១, និងអំពីការសម្លាប់ពួកទាំងនោះនៅមន្ទីរស-២១³⁶ ។ ហន អៀម ជា អតីតអ្នកយាមនៅមន្ទីរស-២១³⁷ ។

(គ) ធ្វើការស្តាប់ចម្លើយបន្ថែមទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងការចាប់ខ្លួន និងការសម្លាប់ពួកទាហានកងម៉ារីនបន្ទាប់ ពីឧបទ្វីបហេតុនាវាម៉ាយ៉ាហ្គេស (Mayaguez) ដោយ៖

- (i) ធ្វើការស្តាប់ចម្លើយឈ្មោះ: Ralph Wetterhahn ជាអ្នកនិពន្ធសៀវភៅ “សង្គ្រាម ចុងក្រោយ” (The Last Battle) ដែលលើសពីអ្វីៗទាំងអស់ គាត់បានរៀបរាប់ពី ការឃុំឃាំងបុគ្គលិកយោធា ស.រ.អា នៅមន្ទីរសន្តិសុខវត្តឥន្ទ្រញាណ³⁸, ដាក់ច្បាប់ ចម្លងសៀវភៅនេះចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង និង ធ្វើឱ្យដឹងប្រាកដអំពីកន្លែងដែលត្រូវ សាកសួរនៅក្នុងសៀវភៅនោះ ។
- (ii) ធ្វើការស្តាប់ចម្លើយឈ្មោះ: អែម សុន ជាអតីតបញ្ជាការនៃកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ អំពីចម្លើយរបស់គាត់ស្តីពីការចាប់ខ្លួន និងការសម្លាប់ ដែលត្រូវបានរាយការណ៍ ក្នុងសៀវភៅ “សង្គ្រាមចុងក្រោយ” (The Last Battle) ។

(ឆ) ធ្វើការស្តាប់ចម្លើយបន្ថែមទៀតអំពីទីកន្លែងកប់សព ដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណរួចហើយ៖

- (i) ចំការក្រូចឆ្មារ (Lemon Plantation) - គេគួរតែធ្វើការស៊ើបសួរបន្ថែមទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងប្រភព ចំនួន និង ស្ថានភាពនៃអង្គធាតុមនុស្សនៅសល់ដែលគេបាន រកឃើញ (គេគួរតែស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ: គីង សង់គំ (Keung Sangkum) ដើម្បីជួយក្នុងការទៅមើលទីតាំងនេះ)³⁹ ។

³⁵ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ម៉ម ណែ វាវ ចាន់, ថ្ងៃទី៤ កុម្ភៈ ២០០៨, D50/2, ត្រង់ទំព័រទី ៤ ។

³⁶ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ហ៊ឹម ហ៊ុយ, ថ្ងៃទី១៨ កញ្ញា ២០០៧, D19/V, ត្រង់ទំព័រទី ៦-៧ ។ សក្ខីកម្មរបស់ ហ៊ឹម ហ៊ុយ, សំណុំរឿងលេខ ០០១, ថ្ងៃទី១៦ កក្កដា ២០០៩, T.12 ។

³⁷ ហន អៀម, ថ្ងៃទី១០ មករា ២០០២, កំណត់ហេតុរបស់ DC-Cam, D1.3.32.12 (ដោយបានកត់សម្គាល់ថាមានអ្នកនេសាទថៃ គ្រប់គ្រាន់ល្មម បានជាប់ឃុំឃាំងនៅ មន្ទីរស-២១ ដែល ម៉ុង អាចរៀនថៃបានល្អមិនធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយពួកគេ) ។

³⁸ របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង, ថ្ងៃទី២៩ ធ្នូ ២០១០, D2/22, ត្រង់ទំព័រទី ២, ៨ ៖ “Ralph Wetterhahn, ‘សង្គ្រាម ចុងក្រោយ - The Last Battle’, ISBN 0-452-28333-7” ។

³⁹ ដូចខាងលើ, ត្រង់ទំព័រទី ៦, ១៧ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ប៉ូច កុយ, ថ្ងៃទី២៨ កក្កដា ២០១០, D2/4, ត្រង់ទំព័រទី ៨ ។

(ii) ចំការធួរន (Durian Plantation) - ទឹកនៃផ្លូវសាកសពរួម មានទីតាំងនៅ ក្បែរវត្តឥន្ទ្រញាណ ។ វាជាការច្បាស់ណាស់ដែលថាសាក្សីឈ្មោះ ទូច សៀលី បានដឹងថាមានកន្លែងកប់សាកសព និងនៅមិនទាន់បានផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់ទាំងអស់ ដែលគាត់មាននៅឡើយ⁴⁰។ សាក្សីឈ្មោះ ញុង ប្រឆាំង និង អ៊ុន សារ៉េន ក៏បាន ផ្តល់ភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្លាប់ និងកប់សាកសពនៅកន្លែងនេះផងដែរ⁴¹ ។ ការទៅមើលទីតាំង គួរតែត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមានការជួយជ្រោមជ្រែងពីសាក្សី ទាំងនេះ ។

(ឈ) កាលណាមានការចាំបាច់ដើម្បីធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ និងបញ្ជាក់ព័ត៌មាន ត្រូវឱ្យសាក្សីនានាដែល បានកំណត់អត្តសញ្ញាណខាងលើធ្វើការតទល់គ្នា ។

(ញ) បំពេញគ្រប់សកម្មភាពដទៃទៀតទាំងអស់ ដែលអ្នកស៊ើបអង្កេតបានផ្តល់អនុសាសន៍នៅក្នុង របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីតាំង និង ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពលើរបាយការណ៍នោះ ។

ការដ្ឋានវាយច្នៃស្ទឹងហាវ និងទីតាំងដែលពាក់ព័ន្ធ

៩. សកម្មភាពស៊ើបសួរដែលបានធ្វើឡើងមកទល់ពេលនេះ បានបញ្ជាក់អះអាងអំពី អត្ថិភាពនៃទីតាំង ពលកម្មដោយបង្ខំនៅការដ្ឋានវាយច្នៃ ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅជិត ស្ទឹងហាវ ខេត្តកំពង់សោម⁴² ។ ទីតាំងពីរទៀតក៏បានស្គាល់ផងដែរ៖ ផែមួយ និងផ្លូវមួយនៅស្ទឹងហាវ ដែលសំណង់ទាំងពីរសុទ្ធតែ បានកសាងឡើងដោយប្រើប្រាស់ថ្មពីកន្លែងវាយច្នៃនេះ និងថាដូច្នេះហើយ សំណង់ទាំងពីរបានជាប់ ទាក់ទងដោយផ្ទាល់ទៅនឹងទីតាំងចំបង⁴³ ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិបំភ្លឺថាដូចដែលទីតាំងទាំង នេះបង្កើតបានជាផ្នែកនៃទីតាំងការដ្ឋានពលកម្មដោយបង្ខំ ដូចបានរៀបរាប់ក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូន រឿងឱ្យស៊ើបសួរ ស.ច.ស មានសិទ្ធិ និងតម្រូវឱ្យស៊ើបសួរទៅលើទីតាំងទាំងនេះ ។

⁴⁰ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ថ្ងៃទី១១ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/16, ត្រង់ទំព័រទី ៦ ។
⁴¹ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ញុង ប្រឆាំង, ថ្ងៃទី២៤ សីហា ២០១០, D2/6, ត្រង់ទំព័រទី ៩-១០ ។ យោងតាមឈ្មោះ ញុង ប្រឆាំង កងវរសេនាធិលេខ ៦២ បានយកមនុស្សពី រាម ដែលជាសេនាធិការដ្ឋានរបស់ទាហានកងម៉ារីន ទៅកាន់ចំការធួរនដើម្បីសម្លាប់ចោល ហើយ ប្រើប្រាស់ធ្វើជាជី ដែលរួមមាន អ្នកនេសាទថៃ និង អ្នកនេសាទវៀតណាម ។ សូមមើលផងដែរ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី អ៊ុន សារ៉េន, ថ្ងៃទី១២ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/17 ។
⁴² កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី កសត លើឈ្មោះ សៀង, D1.3.13.11, ១២ សីហា ២០០៨ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ សាក្សី កសត លើឈ្មោះ ប៉ែន សារីន, D1.3.13.8, ១៣ សីហា ២០០៨ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ប៉ែន សារីន, D2/7, ២៦ សីហា ២០១០ និង របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង, D2/23, ៣០ ធ្នូ ២០១០, ត្រង់ទំព័រទី៥ ។
⁴³ របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង, D2/23, ៣០ ធ្នូ ២០១០, ត្រង់ទំព័រទី២, ៥, ២២ និង ២៦ ។

១០. ភស្តុតាងនានាដែលប្រមូលបានមកទល់ពេលនេះបញ្ជាក់ថា ទីតាំងត្រូវបានធ្វើប្រតិបត្តិការដោយកងពលធំ១៦៤ របស់កងទ័ពបដិវត្តន៍កម្ពុជា ប្រហែលចាប់ពីពាក់កណ្តាលឆ្នាំ១៩៧៥/ដើមឆ្នាំ១៩៧៦ រហូតដល់ចុងបញ្ចប់នៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ^{៤៤}។ ភស្តុតាងក៏អះអាងដែរថា ជនរងគ្រោះដែលត្រូវបានគេធ្វើឱ្យទៅជាទាសករនៅការដ្ឋាននេះ រួមមាន មនុស្សដែលគេគិតថា “មាននិន្នាការ” ឬ “សមាសភាពមិនល្អ” និងថា ជនរងគ្រោះ ត្រូវបានគេដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមពលកម្មការងារដោយបង្ខំ “យ៉ាងលំបាក”^{៤៥} ។ កម្មករដែលមានកំហុស និងជនណាដែលគេកំណត់ថា មានការជាប់ទាក់ទិននឹងរបបចាស់ ត្រូវបានគេហៅទៅបាត់ និងបាត់ខ្លួនតែម្តង^{៤៦} ។
១១. ដូចរបាយការណ៍របស់អ្នកស៊ើបអង្កេតសង្កត់ធ្ងន់ថា កិច្ចស៊ើបសួរលើទីតាំងទាំងនេះ មិនទាន់បានបញ្ចប់ទេ^{៤៧} ។ អ្នកស៊ើបអង្កេតបានកំណត់បង្ហាញពីចំណុចជាច្រើនដែលតម្រូវឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមទៀត រួមមាន: សមាសភាពកម្មករ, លក្ខខណ្ឌការងារ និងការរស់នៅ, ប្រព័ន្ធដាក់ទណ្ឌកម្ម និងអត្រាមរណភាពនៅទីតាំងនេះ, រចនាសម្ព័ន្ធដឹកនាំនៃកងពលធំ១៦៤ ទាក់ទិននឹងទីតាំងនេះ, ការប្រព្រឹត្តលើក្រុមជាក់លាក់ រួមទាំង ទាហានចាស់, អ្នក១៧មេសា និងស្ត្រីដែលធ្វើការនៅទីតាំងនេះ ហើយនិងការចុះទៅពិនិត្យទីតាំងការដ្ឋានធ្វើផ្លូវបន្ថែមទៀត^{៤៨} ។
១២. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ស្នើឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដូចបានកំណត់ខាងក្រោមនេះ ដើម្បីស្វែងរកការពិតអំពីការចោទប្រកាន់នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ រួមទាំង អង្គហេតុនានាដូចតទៅ៖
- (ក) ការទទួលខុសត្រូវរបស់កងពលធំ១៦៤ ចំពោះទីតាំងនេះ និងសិទ្ធិអំណាចជាក់លាក់នៅក្នុងទីតាំង ។

^{៤៤} កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី កសល លើឈ្មោះ សៀង, D1.3.13.11, ១២ សីហា ២០០៨, ត្រង់ទំព័រទី៤ និង របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទឹកឡើង, D2/23, ៣០ ធ្នូ ២០១០, ត្រង់ទំព័រទី៥ ។

^{៤៥} កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី កសល លើឈ្មោះ សៀង, D1.3.13.11, ១២ សីហា ២០០៨, ត្រង់ទំព័រទី៤ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី កសល លើឈ្មោះ ប៉ែន សារិន, D1.3.13.8, ១៣ សីហា ២០០៨, ត្រង់ទំព័រទី៣ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ប៉ែន សារិន, D2/7, ២៦ សីហា ២០១០, ត្រង់ទំព័រទី៥ និង របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទឹកឡើង, D2/23, ៣០ ធ្នូ ២០១០, ត្រង់ទំព័រទី៧ ។ ប្រភេទបន្ថែមទៀតរបស់ជនរងគ្រោះរួមមាន ទាហាននៃរបបចាស់ និងបងប្អូនរបស់ពួកគាត់, កម្មករ, អ្នកនេសាទ, សមាជិកកងទ័ពជើងទឹកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងអតីតកម្មាភិបាលភូមិភាគបូព៌ាដែលបានចាប់ខ្លួន ។

^{៤៦} កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី កសល លើឈ្មោះ ប៉ែន សារិន, D1.3.13.8, ១៣ សីហា ២០០៨, ត្រង់ទំព័រទី៣ ។

^{៤៧} របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទឹកឡើង, D2/23, ៣០ ធ្នូ ២០១០, ត្រង់ទំព័រទី៣ ។

^{៤៨} របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទឹកឡើង, D2/23, ៣០ ធ្នូ ២០១០, ត្រង់ទំព័រទី៦-៩ ។

- (ខ) ការបង្កើត និងប្រតិបត្តិការរបស់ទីតាំង, លក្ខខណ្ឌការងារ និងការរស់នៅក្នុងទីតាំងនេះ, ចំនួន និងសមាសភាពជនរងគ្រោះ និងការប្រព្រឹត្តិចំពោះពួកគាត់⁴⁹; និង
- (គ) ការចាប់ខ្លួន និងការបាត់ខ្លួនពីទីតាំង, ទីកន្លែងដែលជនរងគ្រោះត្រូវគេយកទៅ (រួមទាំង មន្ទីរសន្តិសុខវត្តឥន្ទ្រញាណ និង ស-២១) និងការដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ការសម្លាប់ និងការ ដោះលែងបន្តបន្ទាប់នៅពេលក្រោយមក) ។

១៣. កិច្ចស៊ើបសួរជាក់លាក់ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ស្នើឡើងទាក់ទងនឹងទីតាំងទាំងនេះ មាន ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

- (ក) ស្ថាប័នឆ្លើយសាក្សីឈ្មោះ សៀង(Sieng) ឡើងវិញ (ដែលមកទល់ពេលនេះបានបដិសេធមិនព្រមផ្តល់ឆ្លើយដល់អ្នកស៊ើបអង្កេត ប៉ុន្តែជាអ្នកដែលមានការដឹងឮយ៉ាងច្រើនពីទីតាំងទាំងនេះ និង ប៉ែន សារិន (ការចុះទៅពិនិត្យទីតាំងធ្វើផ្លូវមិនបានបញ្ចប់ដោយសារសាក្សីមានជម្ងឺ) ។
- (ខ) ស្ថាប័នឆ្លើយសាក្សីឈ្មោះ ហ៊ុរ ជា (HOUR Chea) និងអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ ខុល ស្តុង (DUL Slong) ដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងរបាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង ប៉ុន្តែមិនបានស្តាប់ឆ្លើយពីគាត់ ។
- (គ) ស្ថាប័នឆ្លើយសាក្សីកម្មាភិបាលជាន់ខ្ពស់របស់កងពលធំ៦៦៤ ដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងបទសម្ភាសន៍មកទល់ពេលនេះ រួមមាន: សុខ ភាព/ភាព ប្រធានកងវរសេនាធំ២ នៃកងពលធំ៦៦៤⁵⁰, ឬ ជាមេបញ្ជាការផ្នែកនាវាប្រដេញ (កងវរសេនាធំ១៤០)⁵¹ និង នងឆាន ជាសមាជិកកងពលធំ៦៦៤ ដែលជាអ្នកមើលការខុសត្រូវលើតំបន់ស្ទឹងហាវ⁵² ។
- (ឃ) អនុវត្តការស៊ើបសួរបន្តទៀតដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណអតីតកម្មាភិបាល និងកម្មការបន្ថែមទៀត និងបុគ្គលដទៃទៀតដែលមានការដឹងឮពីទីតាំងទាំងនេះ (រួមទាំងស្ថាប័នឆ្លើយសាក្សីសក្តានុពលនានាដូចបានកំណត់អត្តសញ្ញាណទាក់ទងនឹង វត្តឥន្ទ្រញាណ និងកងទ័ពជើងទឹកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ) ។

⁴⁹ មកទល់ពេលនេះកស្មានតែមួយគត់អំពីការដែលគេបានដកជនរងគ្រោះចេញពីទីតាំងនេះទីកន្លែងណានោះ គឺមានតែតាមរយៈ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ឆ្លើយសាក្សី កសត លើឈ្មោះ ប៉ែន សារិន ប៉ុណ្ណោះ ដែលសាក្សីរូបនេះនិយាយថា គាត់ “ជឿថា ពួកគេត្រូវបានគេនាំទៅតំបន់បូកគោ នៅក្នុងខេត្តកំពត”, កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ឆ្លើយសាក្សី កសត លើឈ្មោះ ប៉ែន សារិន, D1.3.13.8, ១៣ សីហា ២០០៨, ត្រង់ទំព័រទី៣ ។

⁵⁰ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ឆ្លើយសាក្សី កសត លើឈ្មោះ សៀង, D1.3.13.11, ១២ សីហា ២០០៨, ត្រង់ទំព័រទី២ ។

⁵¹ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ឆ្លើយសាក្សី សយ បិន, ៩ កញ្ញា ២០១០, D2/10, ទំព័រទី៣ ។

⁵² កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ឆ្លើយសាក្សី កសត លើឈ្មោះ ប៉ែន សារិន, D1.3.13.8, ១៣ សីហា ២០០៨, ត្រង់ទំព័រទី២ និង ៤ ។

- (ង) ទទួលបានច្បាប់ចម្លងនៃសៀវភៅដែលមានចំណងជើងថា “Quatra Ans Avec Les KR” និពន្ធដោយសាក្សីឈ្មោះ ហ៊្វីរ ជា រួចដាក់ក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០៣ និងពិនិត្យលើសៀវភៅនេះ ដើម្បីបានដឹងពីខ្សែសង្វាក់នៃការស៊ើបសួរអំពីទីតាំងទាំងនេះ ។
- (ច) បំពេញបញ្ចប់គ្រប់សកម្មភាពទាំងអស់ ដែលបានផ្តល់អនុសាសន៍ដោយអ្នកស៊ើបអង្កេតក្នុងរបាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង ។

អំពីឧក្រិដ្ឋនានាដែលបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងប្រទេសចៀវតណាម

១៤. លើកលែងតែការផ្ទេរឯកសារនានាដែលពាក់ព័ន្ធពីសំណុំរឿងលេខ០០២ចេញ មិនមានកិច្ចស៊ើបសួរសំខាន់ណាត្រូវបានធ្វើឡើងទាក់ទងទៅនឹង មាស មុត និងទៅនឹងការចូលរួមរបស់កងពលធំលេខ ១៦៤ នៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មនានាដែលបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងទឹកដីវៀតណាមឡើយ។ មានសាក្សីមួយរូបដែលត្រូវបានគេធ្វើសម្ភាសន៍ទាក់ទងអំពីតួនាទីរបស់ មាស មុត បានបញ្ជាក់ច្បាស់ថា ពលទាហាននៃកងពលធំលេខ១៦៤ បានចូលរួមចំណែកនៅក្នុងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ តែមិនត្រូវបានគេចោទសួរអំពីការចូលរួមរបស់កងពលធំលេខ១៦៤នៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះឡើយ⁵³។ ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ ឡាយ អ៊ាន (Lay Earn) ដែលត្រូវបានដាក់ភ្ជាប់ជាមួយនឹងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបានបញ្ជាក់ថា កងកម្លាំងរបស់កងទ័ពបដិវត្តន៍កម្ពុជាបានប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋនានាយ៉ាងធំធេងប្រឆាំងនឹងជនស៊ីវិលនានា ហើយពលទាហាននៃកងពលធំលេខ១៦៤បានចូលរួមចំណែកនៅក្នុងការចូលលុកលុយទាំងនោះ⁵⁴។ ទោះបីជា ចម្លើយរបស់គាត់នៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ០០២ដែលស្រង់ដោយ សចស បញ្ជាក់អំពីការប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋនានា និងអំពីវត្តមាននៃពលទាហានដែលមកពីកំពង់សោមក្តី⁵⁵ក៏គាត់មិនទាន់ត្រូវបានគេធ្វើសម្ភាសន៍នៅក្នុងសំណុំរឿងនេះដែរ។ ឯកសារភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា មានការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មនានាប្រឆាំងនឹងជនជាតិវៀតណាមដោយកងកម្លាំងនៃកងទ័ពបដិវត្តន៍កម្ពុជា ប៉ុន្តែការប្រព្រឹត្តទាំងនេះមានការជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកងពលធំលេខ១៦៤ត្រឹមកំរិតណាោះ គឺមិនទាន់ឃើញមានការបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់តាមរយៈការធ្វើសម្ភាសន៍សាក្សីនានានៅឡើយទេ⁵⁶។

⁵³ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ឈូក វិន, ចុះថ្ងៃទី២៤ មីនា ២០១១, ឯកសារលេខ D6។

⁵⁴ ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ ឡាយ អ៊ាន (Lay Earn) ដែលស្រង់ដោយ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា, ចុះថ្ងៃទី២៧ មិថុនា ២០០៣, ឯកសារលេខ D1.3.32.26 ។

⁵⁵ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ ឡាយ អ៊ាន (Lay Earn), ចុះថ្ងៃទី៤ មីនា២០០៨, និង១៧ មករា ២០០៩, ឯកសារលេខ D4.1.550 និង D4.1.554 ។

⁵⁶ សូមអាន ឧទាហរណ៍ដូចជា ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នារបស់ កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលមាននៅក្នុងឯកសារ D4.1.230, D4.1.606 និង D4.1.214 ។

១៥. ការស៊ើបសួរជាដុំកំភួន គឺជាការចាំបាច់ណាស់ដើម្បីបញ្ជាក់ពីការពិតអំពីអង្គហេតុស្តីពីការចូលរួមរបស់កងពលធំលេខ១៦៤នៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ សូមស្នើឱ្យធ្វើសម្ភាសន៍សាក្សីទាំងឡាយដែលបានដឹងច្បាស់ប្រកបដោយសក្តានុពលអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះ ដែលរួមទាំងសាក្សីទាំងឡាយដែលបានផ្តល់នូវភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ០០២ផងអំពីការចោទប្រកាន់ជាក់លាក់នានាដែលទាក់ទងនឹងសំណុំរឿងលេខ០០៣។ ជាអប្បបរមា ការធ្វើសម្ភាសន៍ខាងលើនេះគួរបានរួមបញ្ចូលនូវបុគ្គលទាំងឡាយដែលមានឈ្មោះដូចតទៅនេះ៖ ឡាយ អ៊ាន (LAY Ean), នង សុផាង (NORNG Sophang)⁵⁷, អៀង ផន (IENG Phan)⁵⁸, ឡូញ ដុស (LONH Dos) និង អ៊ុង រ៉េន(UNG Ren)⁵⁹, ឃុន គីម ហ្វាវ នួន ប៉ែត(KHUM Kim alias NUON Paet)⁶⁰, គុង គីម ហ្វាវ កែ (KUNG Kim alias Kae)⁶¹, តាន់ សារ៉េន(TANN Saroeun)⁶², និង ជួន ធី ហ្វាវ ធី ឌី (CHUON Thi alis THI Ov)⁶³។ គួរបានបង្ហាញ ឯកសារភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធនានាដល់សាក្សីទាំងនេះ ហើយស្នើឱ្យពួកគេធ្វើការអធិប្បាយផ្តល់មតិលើពីការចូលរួមរបស់កងពលធំលេខ១៦៤នៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយ ដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងឯកសារភស្តុតាងទាំងនោះ។

អំពីតួនាទីរបស់ជនសង្ស័យឈ្មោះ មាស មុត

១៦. ទោះបីជាមកទល់ពេលនេះការស៊ើបសួរត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងកំរិតដ៏តិចតួចនោះក៏ដោយ ក៏ភស្តុតាងនៅក្នុងសំណុំរឿងបានចង្អុលបង្ហាញ ឬបញ្ជាក់ថា មាស មុត គឺជាលេខាធិការកងពលធំលេខ១៦៤ នៃកងទ័ពបដិវត្តន៍កម្ពុជានៅក្នុងទូទាំងអង្គភាពដែលកំពុងស្ថិតនៅក្រោមកិច្ចស៊ើបសួរ, គាត់គឺជាអ្នកដែលមានការបញ្ជាដោយផ្ទាល់ មានសិទ្ធិអំណាច និងការត្រួតត្រាដោយផ្ទាល់ពីលើចារីទាំងឡាយជាអ្នកដែលបានប្រព្រឹត្តផ្ទាល់នូវឧក្រិដ្ឋកម្មនានា ដូចដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ហើយនិងថា គាត់ក៏ជាអ្នកដែលបានចូលរួមដោយខ្លួនគាត់ផ្ទាល់នៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនោះដែរ ។ ហើយក៏មានភស្តុតាងដែលបង្ហាញផងដែរថា មាស មុត គឺជាសមាជិកម្នាក់នៃអគ្គលេខាធិការនៃកងទ័ពបដិវត្តន៍កម្ពុជា និងជាសមាជិកនៃមជ្ឈមហាបក្ស ឬគណៈកម្មាធិការនានា

⁵⁷ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ នង សុផាង (NORNG Sophang), ចុះថ្ងៃទី១៨ កុម្ភៈ ២០០៩, ឯកសារលេខ D4.1.611 ។

⁵⁸ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ អៀង ផន (IENG Phan), ចុះថ្ងៃទី២៣ វិច្ឆិកា ២០០៩, ឯកសារលេខ D4.1.846 ។

⁵⁹ សូមអាន ផ្នែកស្តីពី “តួនាទីរបស់ជនសង្ស័យ មាស មុត” ដូចខាងក្រោមនេះ។

⁶⁰ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ ឃុន គីម ហ្វាវ នួន ប៉ែត (KHUM Kim alias NUON Pet), ចុះថ្ងៃទី៣០ មេសា ២០០៨, ឯកសារលេខ D4.1.407 ។

⁶¹ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ គុង គីម ហ្វាវ កែ (KUNG Kim alias Kae), ចុះថ្ងៃទី៩ មករា ២០០៩, ឯកសារលេខ D4.1.556 ។

⁶² កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ តាន់ សារ៉េន(TANN Saroeun), ចុះថ្ងៃទី៣ មិថុនា ២០០៨, ឯកសារលេខ D4.1.458 ។

⁶³ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ ជួន ធី ហ្វាវ ធី ឌី (CHUON Thi alis THI Ov), ចុះថ្ងៃទី២ មីនា ២០១០, ឯកសារលេខ D4.1.1056។

ដែលជួយដល់មជ្ឈឹមបក្ស និងថា ដោយស្ថិតនៅក្នុងមុខតំណែងជាន់ខ្ពស់ទាំងនេះ គាត់បានចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងការបង្កើត និងការអនុវត្តនូវផែនការឧក្រិដ្ឋកម្ម^{៦៤}។ មុខតំណែងរបស់គាត់ជាមេបញ្ជាការកងទ័ពជើងទឹកនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ សមាជិកភាពជាន់ខ្ពស់របស់គាត់នៅក្នុងបក្ស និងក្នុងស្ថាប័ននានានៃកងទ័ពបដិវត្តន៍កម្ពុជា ហើយនិងទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធរបស់គាត់ជាមួយនឹងសមាជិកនានានៃ គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍នៃ បក្ស គឺជាភស្តុតាងដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា គាត់គឺជាមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់មួយរូបនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។ កំរិតនៃឧក្រិដ្ឋកម្មនានាដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ថាបានប្រព្រឹត្តដោយពួកអ្នកដែលស្ថិតនៅក្រោមការបញ្ជារបស់គាត់, ចំនួនដ៏ច្រើនសន្លឹកសន្លាប់នៃជនរងគ្រោះ, អម្បុងពេលដែលឧក្រិដ្ឋកម្មត្រូវបានប្រព្រឹត្ត និងទំហំដ៏ធំទូលាយនៃភូមិសាស្ត្រដែលក្នុងនោះឧក្រិដ្ឋកម្មនានាបានកើតឡើង ក៏សុទ្ធតែបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ផងដែរថា មាស មុត គឺជាអ្នកទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតមួយរូបចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មនានាដែលបានប្រព្រឹត្តពីថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ ថ្ងៃទី៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩។

១៧. នៅពេលដែលឯកសារភស្តុតាងបរិមាណ(ចំនួន)ដ៏ធំត្រូវឱ្យកត់សំគាល់ត្រូវបានគេដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងហើយនោះ ការស៊ើបសួរមិនទាន់ចប់សព្វគ្រប់នៅឡើយទេ ដោយសារតែតួនាទីរបស់មាស មុត នៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនោះ មិនទាន់ត្រូវបានធ្វើការស៊ើបសួរពេញលេញ ឬទាំងស្រុងនៅឡើយ។ គឺមានសាក្សីតែពីររូបប៉ុណ្ណោះ ដែលក្នុងនោះមានម្នាក់បានដឹងតិចតួចអំពីសកម្មភាពរបស់មាស មុត នៅក្នុងអម្បុងនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ត្រូវបានគេធ្វើសម្ភាសន៍អំពីបញ្ហាសិទ្ធិអំណាចបុគ្គលនិងការចូលរួមដោយផ្ទាល់របស់ មាស មុត នៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនោះ^{៦៥}។ ការធ្វើសម្ភាសន៍ឈ្មោះ កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច មិនទាន់បានពេញលេញទេ ដោយសារតែបញ្ហាជាច្រើនដែលត្រូវដាក់ទៅឱ្យ ឌុច មិនត្រូវបានគេលើកឡើងទេនៅក្នុងពេលធ្វើសម្ភាសន៍នោះ^{៦៦}។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ក៏កត់សំគាល់ផងដែរថា ទោះបីជាគាត់ជាជនសង្ស័យមួយរូបដែលមានជាប់ពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងចម្លើយសាក្សីនិងក្នុងឯកសារភស្តុតាងក៏ដោយក៏ មាស មុត មិនទាន់ត្រូវបានធ្វើសម្ភាសន៍ ឬ ត្រូវបានប្រាប់ឱ្យដឹងថា រូបគាត់កំពុងតែស្ថិតនៅក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរឡើយ។

⁶⁴ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច, ចុះថ្ងៃទី២៧ មេសា ២០១១, ឯកសារលេខ D12, ត្រង់ទំព័រ៣-៥។ សូមអានផងដែរ កំណត់ហេតុសួរចម្លើយជនត្រូវចោទឈ្មោះ ខៀវ សំផន, ចុះថ្ងៃទី១៣ ធ្នូ ២០០៧, ឯកសារលេខ D46, ត្រង់ទំព័រ១១។ សូមអានផងដែរ ឯកសារភស្តុតាងដែលនៅក្នុងសំណុំរឿង, ដែលមានកំណត់ហេតុអង្គប្រជុំនានា (រួមមាន D1.3.27 និង D1.3.8.3) និងក៏ដូចជាការប្រកប្រទេសទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមកយ៉ាងច្រើនដែលជាភស្តុតាងនៃការចូលរួមរបស់ មាសមុត ក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្ម (រួមមាន D4.1.635, D1.3.12.3, D1.3.14.1, D1.3.34.60, D1.3.30.2, D4.1.638-639, D1.3.34.10, D1.3.12.18)។

⁶⁵ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ឈូក វិន, ចុះថ្ងៃទី២៤ មីនា ២០១១, ឯកសារលេខ D6។ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច, ចុះថ្ងៃទី២៧ មេសា ២០១១, ឯកសារលេខ D12។

⁶⁶ សូមអាន បញ្ជីរាយអំពីបញ្ហានានាដែលត្រូវសាកសួរ ឌុច បន្ថែមទៀត ដូចខាងក្រោម។

១៨. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ សូមស្នើឱ្យការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរជាក់លាក់ដូចរៀបរាប់ខាងក្រោម នេះត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីបញ្ជាក់ពីការពិតចំពោះការចោទប្រកាន់ទាំងឡាយដូចដែលមាននៅក្នុងដី កាសន្ត្រីដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ដែលរួមមានលើអង្គហេតុដូចខាងក្រោម៖

(ក) អំពីតួនាទីរបស់ មាស មុត នៅក្នុង បកក មុនឆ្នាំ១៩៧៥ ការតែងតាំងគាត់ជាលេខា នៃកងពលធំលេខ៣/១៦៤ និងការបញ្ជា សិទ្ធិអំណាច និងការត្រួតត្រារបស់គាត់ទៅលើ កងពលធំនេះនៅក្នុងទូទាំងអង្គពលដែលស្ថិតនៅក្រោមកិច្ចស៊ើបសួរ។

(ខ) អំពីសមាជិកភាពនៅក្នុងគណៈកម្មាធិការមជ្ឈឹមបក្ស បកក ឬនៅក្នុងស្ថាប័នជំនួយនៃ គណៈកម្មាធិការមជ្ឈឹមបក្ស និងនៅក្នុងអគ្គសេនាធិការកងទ័ពបដិវត្តន៍កម្ពុជា របស់ មាស មុត និងការចូលរួមរបស់គាត់នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំនានារបស់ស្ថាប័នទាំងនេះ ក៏ដូចជានៅក្នុង ការប្រជុំផ្សេងៗទៀត (ដូចជា ការប្រជុំជាមួយ ប៉ុល ពត) ដែលនៅក្នុងអង្គប្រជុំទាំងនោះ ឧក្រិដ្ឋកម្មនានាត្រូវបានរៀបចំផែនការ ពិភាក្សា និងសម្របសម្រួល។

(គ) អំពីការចូលរួមរបស់ មាស មុត នៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មផ្សេងៗ ដែលរួមមាន៖ (១) ការបញ្ជា ត្រួតត្រា និងត្រួតមើលពីលើពួកអ្នកដែលជាចាវីផ្ទាល់នៃឧក្រិដ្ឋកម្មនានាដែលនៅក្នុង និង នៅជុំវិញកំពង់សោម និងនៅតាមបណ្តាកោះទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅក្រៅពីឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុ ជា, នៅមន្ទីរសន្តិសុខវត្តភ័ន្ទញាណ, កន្លែងយកថ្មនៅស្ទឹងហាវ, និងនៅក្នុងទឹកដីវៀត ណាម។ (២) សកម្មភាពនានារបស់គាត់នៅក្នុងតំបន់៥០៥ ក្នុងអង្គឆ្នាំ១៩៧៨។ (៣) ការឱ្យបញ្ជា និងការអនុញ្ញាតក្នុងការចាប់ខ្លួនការដាក់នៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងដោយខុសច្បាប់ ការធ្វើទារុណកម្ម និងការសម្លាប់ខ្មាំងនិងជនជាតិបរទេស ក៏ដូចជាការប្រើប្រាស់ការធ្វើ ពលកម្មដោយបង្ខំ ហើយនិងអំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀត។ (៤) ការអនុញ្ញាតរបស់គាត់ ក្នុងការផ្ទេរពួកអ្នកទោសទៅកាន់មន្ទីរស-២១ ការទទួលរបស់គាត់នូវចម្លើយសារភាព នានាមកពីមន្ទីរស២១ និងការចូលរួមរបស់គាត់នៅក្នុងការចាប់ខ្លួនពួកអ្នកដែលគេសន្មត់ ថា ជាខ្មាំងដែលត្រូវបានគេផ្តល់អត្តញ្ញាណឱ្យនៅក្នុងចម្លើយសារភាពទាំងនោះ។ (៥) ការ ដឹងរបស់គាត់អំពីក្រិដ្ឋកម្មតាមរយៈការចូលរួមរបស់គាត់នៅទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មនានា ការ ទទួលរបាយការណ៍ និងការធ្វើអន្តរសម្ភាសជាមួយចាវីនានាដូចជា ឌុច និងកម្មាភិបាល នានានៅក្នុងវ័រសេនាតូច៤៥០ របស់កងពលធំលេខ១៦៤។ និង (៦) ការចូលរួមរបស់ គាត់នៅក្នុងការបំបាក់ទ្រីស្តីនយោបាយដល់កម្មាភិបាលនានា។

(គ) រចនាសម្ព័ន្ធសិទ្ធិអំណាច ឋានានុក្រម និងខ្សែរយៈបញ្ជានៅក្នុងរង្វង់កងពលធំលេខ១៦៤ ដែលរួមមាន៖ កងវ័រសេនាធំលេខ២០(១៦១), ២១(១៦២), ២២(១៦៣), និង ១៤០។ កងវ័រសេនាតូចលេខ៣៨៦, ៤៥០, ១៦៥, ១៦៦, ១៧៦, ១៦៨, ១៦៩, ១៧០, ៥២០(១៤១), ៥៣០(១៤២), ៥៤០(១៤៣) និង៥៥០(១៤៤)។ និងបណ្តាអង្គភាពថ្នាក់

ក្រោមទាំងឡាយដូចជា អង្គភាពនាវាប្រដេញ អង្គភាពការពារ អង្គភាពប្រឆាំងនឹងនាវា មុជទឹក និងអង្គភាពដែលបានរៀបរាប់ដោយសាក្សីនានាថា ជាអង្គភាពដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះការចាប់ខ្លួន ដែលប្រើប្រាស់អក្សរកាត់ថា នាវា (PCS) ឬ (PCF)⁶⁷ ។

១៩. ការស៊ើបសួរជាក់លាក់មួយចំនួនដែលបានស្នើសុំដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ពាក់ព័ន្ធនឹង មាស មុត គឺមានដូចតទៅ៖

(ក) ស្តាប់ចម្លើយ ឌុច សារជាថ្មី និង សួរសំណួរបន្ថែមទៀតទៅកាន់គាត់ ពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួម ចំណែករបស់ មាស មុត នៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មនានា រួមមាន៖

(i) តើពួកអ្នកទោសត្រូវបានបញ្ជូនពីកំពង់សោមទៅស-២១ យ៉ាងដូចម្តេច និងដោយ នរណា, តើ មាស មុត បានចេញបញ្ជាឱ្យមានការចាប់ និងបញ្ជូនខ្លួនទាំងនោះដែរ ឬទេ, ហើយថាបើពុំនោះសោតទេតើគាត់បានចូលរួមចំណែកនៅក្នុងនោះ ឬបាន ដឹងពីរឿងទាំងនោះដែរឬទេ ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិកត់សម្គាល់ថា នៅ ក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០២ ឌុច បានឆ្លើយថា៖ “ខ្ញុំ ដឹងថាគឺកងពលលេខ១៦៤ ដែលដឹកនាំដោយ មាស មុត ជាអ្នកចាប់ខ្លួន[ជនបរទេសបួន(០៤)នាក់]...”⁶⁸ ។

(ii) តើ មាស មុត បានធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយនឹង ឌុច តាមរបៀបណា, តើ ចម្លើយសារភាពនានាដែលបានមកពីពួកអ្នកទោសនៅមន្ទីរស-២១ ត្រូវបានផ្តល់ ឱ្យទៅ មាស មុត (ឬបើពុំនោះសោតទេ ខ្លឹមសារនៃចម្លើយសារភាពទាំងនោះត្រូវ បានរាយការណ៍ទៅឱ្យគាត់) ដែរឬទេ និង តើគាត់បានចាត់ការដើម្បីស៊ើបអង្កេត ឬចាប់ខ្លួនពួកខ្មាំងក្រោយទៀត ដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងចម្លើយ សារភាពទាំងនោះ ដែរឬទេ ។ ដោយឡែក៖

(គ) ឌុច គួរតែត្រូវបានបង្ហាញពីចម្លើយសារភាពរបស់ឈ្មោះ គង់ គៀន ហៅ អ៊ឹង វ៉េត ជាបញ្ហាការកងវរសេនាតូច នៅក្នុង កងពលលេខ ១៦៤⁶⁹ ។ ផងដែរ សចស គួរតែប្រមូលដកច្បាប់ចម្លងទាំងស្រុងនៃគ្រប់ចម្លើយសារភាពទាំងអស់

⁶⁷ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ឌុច សៀលី, ចុះថ្ងៃទី១០ វិច្ឆិកា ២០១០, ឯកសារលេខ D2/15, ត្រង់ទំព័រ៤។

⁶⁸ សំណុំរឿងលេខ ០០២, កំណត់ហេតុសួរចម្លើយឈ្មោះ កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច, ថ្ងៃទី២៤ មិថុនា ២០០៨, D89, ត្រង់ទំព័រទី ៥ ។

⁶⁹ ចម្លើយសារភាពនៅស-២១ របស់ គង់ គៀន ហៅ អ៊ឹង វ៉េត (លេខាកងវរសេនាតូចលេខ ៦៣១, កងវរ សេនាតូចលេខ ៦៣, កងពលលេខ ១៦៤), ថ្ងៃទី២៦ ឧសភា ១៩៧៧, D1.3.18.4 (ចម្លើយសារភាពមានចំណាររបស់ នួន ជា ដូចតទៅ៖ “មនុស្សភាគច្រើន ១/១ ខាង ស/ម មុត”) ។ សូមមើល សំណុំរឿងលេខ ០០២, ឯកសារ D225, ត្រង់ទំព័រទី ៤ - ចម្លើយសារភាពនេះគួរត្រូវបានផ្ទេរចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង លេខ ០០៣) ។ តារាងឈ្មោះអ្នកទោសរបស់ សចស មកពីកងពលលេខ ១៦៤ បានកំណត់អត្តសញ្ញាណបុគ្គលនេះថាជា បញ្ហាការកងវរ សេនាតូចលេខ ១៦៥, ឬ កងវរសេនាតូចលេខ ៦៣ (D1.3.11.3) ។

នៅមន្ទីរស-២១ របស់ពួកអតីតកម្មាភិបាល ដែលមកពីអង្គភាពនានានៅក្នុងកង ពលធំលេខ ១៦៤, ពិនិត្យចម្លើយសារភាពទាំងនោះសារជាថ្មីឡើងវិញ តើមាន ចំណារអ្វីដែលយោងទៅដល់ឈ្មោះ មាស មុត ដែរឬទេ ហើយនិងសួរ ខុច ឲ្យធ្វើ សេចក្តីអត្ថាធិប្បាយលើចំណារទាំងនោះ ។

(២) ខុច គួរតែត្រូវបានសួរអំពីការចាប់ខ្លួនរបស់ពួកកម្មាភិបាលជាន់ខ្ពស់នៃ កងពលធំលេខ ១៦៤ ដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងឯកសារលេខ D9.3 រួមមានឈ្មោះ ហ៊ីង ឌៀន ហ័រ (HOENG Doeun alias Dim) ជាអនុលេខាកងពលធំ និង គុន ឌីម (KUN Dim) ជាបញ្ជាការកងវរសេនាតូច លេខ ១៤១⁷⁰ ។

(iii) បរិយាយឲ្យបានល្អិតល្អន់ពីចម្លើយរបស់គាត់ដូចតទៅនេះ ដែលបានធ្វើឡើងនៅ ក្នុងបទសម្ភាសន៍មួយ ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅកាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១៖ “ហើយ សុន សេន មុនពេលសម្រេច គាត់តែងតែសុំយោបល់ និងការជួយ សម្រេចពីប្រធានកងពលផ្ទាល់នោះ”⁷¹ ។ ជាពិសេស គាត់គួរតែត្រូវបានសួរឲ្យ ធ្វើការពន្យល់អំពីថា តើការណ៍នេះមានពាក់ព័ន្ធយ៉ាងដូចម្តេចទៅនឹងការចូលរួម ចំណែករបស់ មាស មុត នៅក្នុងការបោសសម្អាតនានា និងការងាររបស់អគ្គ សេនាធិការនៃកងទ័ពបដិវត្តកម្មជា ។

(iv) រៀបរាប់គ្រប់ការប្រជុំទាំងអស់ (រួមមាន ការប្រជុំនានារបស់អគ្គសេនាធិការនៃ កងទ័ពបដិវត្តកម្មជា និងវគ្គរៀនសូត្រនានា) ដែលគាត់បានចូលរួម, ដែលនៅក្នុង ការប្រជុំទាំងនោះ មាស មុត ក៏មានវត្តមានផងដែរ ។

(v) រកឈ្មោះពួកកម្មាភិបាលដែលនៅរស់រានមានជីវិតដទៃទៀតរូបណាក៏ដោយ ដែល ធ្លាប់បានដឹងពីមុខតំណែង និងសកម្មភាពនានារបស់ មាស មុត ក្នុងអំឡុងពេលនៃ កិច្ចស៊ើបសួរនេះ ។

(ខ) ស្តាប់ចម្លើយសារជាថ្មីឡើងវិញលើសាក្សីនានា ដែលអាចមានលទ្ធភាពនឹងផ្តល់សក្ខីកម្មបន្ថែម ទៀតពីមុខតំណែង សិទ្ធិអំណាច និង ការចូលរួមប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មនានារបស់ឈ្មោះ មាស មុត នៅ

⁷⁰ បញ្ជីឈ្មោះអ្នកត្រូវចាប់ខ្លួនមកពីកងពលធំលេខ ១៦៤, ថ្ងៃទី២៥ មករា ២០០៨, D9.3 ។
⁷¹ កំណត់ហេតុសួរចម្លើយឈ្មោះ កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហ័រ ខុច, ថ្ងៃទី២៧ មេសា ២០១១, D12, ត្រង់ទំព័រទី ៥ ។

សំណើបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីបីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ទាក់ទិននឹង មាស មុត និងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មដែលពាក់ព័ន្ធ

កំពង់សោម រួមមានឈ្មោះ: សយ ប៊ិន និង ទូច សៀលី (ទាំងពីរនាក់នេះបានបញ្ជាក់ថាពួកគេបាន ចូលរួមនៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនានាជាមួយនឹងឈ្មោះ មាស មុត)⁷² ។

(គ) ស្តាប់ចម្លើយសារជាថ្មីឡើងវិញលើសាក្សីនានានៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០២ ដែលមានឈ្មោះ ដូចតទៅ៖ ទី១) ឡុយ ដុស ពាក់ព័ន្ធនឹងសមាជិកភាពរបស់ឈ្មោះ មាស មុត នៅក្នុងអគ្គសេនាធិការ នៃកងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជា វត្តមាននៅក្នុងការប្រជុំកងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជា និងការចូលរួមនៅក្នុងការបោស សម្អាតផ្ទៃក្នុង⁷³, ទី២) អ៊ុង វ៉ែន ពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអំណាចរបស់ឈ្មោះ មាស មុត ក្នុងឋានៈជា បញ្ជាការកងពលធំ និងសមាជិកភាពរបស់គាត់នៅក្នុងអគ្គសេនាធិការនៃកងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជា និង វត្តមានរបស់គាត់នៅក្នុងការប្រជុំ និងក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនានានៃអគ្គសេនាធិការ⁷⁴, និងទី៣) សេង សៀន ទាក់ទងទៅនឹងការចូលរួមចំណែក របស់ឈ្មោះ មាស មុត នៅក្នុងការបោសសម្អាត នានាលើពួកកម្មករភូមិភាគបូព៌ា ក្នុងតំបន់ ៥០៥ ព្រមទាំងសិទ្ធិអំណាចរបស់គាត់នៅក្នុងតំបន់ នោះ⁷⁵ ។

(ឃ) ស្តាប់ចម្លើយអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងសុំធ្វើជាដើមរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ រ៉ុប ហាមីល ពាក់ព័ន្ធនឹង លទ្ធផលនៃការសាកសួរនានានៅក្នុងការចាប់ខ្លួនបងប្រុសរបស់គាត់ ឈ្មោះ យ៉ែវី ហាមីល ហើយ ដោយឡែក ថាតើការបញ្ជូនទៅកាន់មន្ទីរស-២១ ត្រូវបានអនុញ្ញាត ឬត្រូវបានបញ្ជាដោយឈ្មោះ មាស មុត ដែរឬយ៉ាងណា ។

(ង) កំណត់ទីកន្លែង និងស្តាប់ចម្លើយពួកកម្មករភូមិភាគជាប់ខ្ពស់នៃកងពលធំលេខ ១៦៤ ដែលនៅក្នុង ផ្នែកនានាខាងលើ រួមមាន៖ ស សាមៀន (ហៅ តាមៀន)⁷⁶, តា នន⁷⁷, នង ឆាន / សួន ឆាន / ណន ឆាន⁷⁸, ហន / ហុន⁷⁹, តា ង៉ែត⁸⁰, មាញ⁸¹, តា យ៉ាន, ស្រស់ និង ញ៉ាន់⁸² ។

⁷² កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សយ ប៊ិន, ថ្ងៃទី១៦ កញ្ញា ២០១០, D2/8, ត្រង់ទំព័រទី ៥ ។ បទសម្ភាសន៍របស់ កសល ជាមួយ ទូច សៀលី, ថ្ងៃទី១៦ សីហា ២០០៨, D1.3.13.13, ត្រង់ទំព័រទី ៦ ។

⁷³ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ឡុយ ដុស, ថ្ងៃទី២៣ កក្កដា ២០០៩, D4.1.855 ។

⁷⁴ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី អ៊ុង វ៉ែន, ថ្ងៃទី១៧ កញ្ញា ២០០៩, D232/21 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី អ៊ុង វ៉ែន, ថ្ងៃទី២៦ តុលា ២០០៩, D232/36 ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី អ៊ុង វ៉ែន, ថ្ងៃទី៤ មីនា ២០១០, D369/11 ។

⁷⁵ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សេង សៀន, ថ្ងៃទី១១ វិច្ឆិកា ២០០៩, D232/59 ។

⁷⁶ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ថ្ងៃទី១០ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/15, ត្រង់ទំព័រទី ៥-៨ ។ ស សាមៀន ត្រូវបានគេរាយ ការណ៍មកថាបានរស់នៅក្នុងវត្តឥន្ទ្រព្រាណជាមួយសាក្សីរូបនោះចាប់ពីខែសីហា ១៩៧៥ ។

⁷⁷ ដូចខាងលើ, ត្រង់ទំព័រទី ៨ ។ នន ត្រូវបានគេរាយការណ៍មកថាត្រូវបានចាប់ខ្លួនក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៧/៧៨ ដោយសាររំលោភសេពសន្ថវៈលើអ្នក ទោសនាវិម្នាក់ ប៉ុន្តែម៉្តងដែលគាត់រស់នៅក្រោយមកទៀតមិនត្រូវបានគេដឹងច្បាស់លាស់ទេ ។ របាយការណ៍ស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែង, ថ្ងៃទី២៩ ធ្នូ ២០១០, D2/22, ត្រង់ទំព័រទី ៦ ។

(ច) សួរចម្លើយពួកជនជាប់ចោទទាំងបួននាក់នៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០២ (នួន ជា, អៀង សារី, ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ) ពាក់ព័ន្ធនឹងតួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ឈ្មោះ មាស មុត រួមមានសមាជិកភាពរបស់គាត់នៅក្នុងគណៈមជ្ឈឹម ឬក្នុងគណៈជំនួយការរបស់វា (its Assisting Committee) និងនៅក្នុងអគ្គសេនាធិការនៃកងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជា ។

(ឆ) កោះហៅឈ្មោះ មាស មុត, ជូនដំណឹងដល់គាត់ថាគាត់បិតនៅក្រោមការស៊ើបសួរ, ផ្តល់ប្រឹក្សាពីសិទ្ធិនានាដល់គាត់, និង ផ្តល់កាលានុវត្តភាពដល់គាត់ឱ្យឆ្លើយនូវសំណួរនានា និងផ្តល់ភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធព័ត៌មានគ្រប់បញ្ហាទាំងអស់ដែលបានរៀបរាប់នៅខាងលើ និងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ⁸³ ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

២០. សហចៅក្រមអន្តរជាតិ សូមស្នើឱ្យ សចស៖

(ក) ចាត់ធ្វើការស៊ើបសួរលើគ្រប់សំណើសុំដែលបានរៀបរាប់នៅខាងលើ ។

(ខ) យល់ឃើញថាចាំបាច់ បំពេញគ្រប់សកម្មភាពបន្ថែមដែលជាលទ្ធផលលេចចេញមកពីការស៊ើបសួរទាំងនោះ ។

⁷⁸ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ទូច សៀលី, ថ្ងៃទី១១ វិច្ឆិកា ២០១០, D2/16, ត្រង់ទំព័រទី ៤ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ម៉ែន សារិន, ថ្ងៃទី២៦ សីហា ២០១០, D2/7, ត្រង់ទំព័រទី ៣ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សយ ប៊ិន, ថ្ងៃទី៧ កញ្ញា ២០១០, D2/9, ត្រង់ទំព័រទី ៦ ។

⁷⁹ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សយ ប៊ិន, ថ្ងៃទី៧ កញ្ញា ២០១០, D2/9, ត្រង់ទំព័រទី ៦ ។ បទសម្ភាសន៍របស់ កសត ជាមួយ ទូច សៀលី, ថ្ងៃទី១៦ សីហា ២០០៨, D1.3.13.13, ត្រង់ទំព័រទី ៤, ៦ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ញុង ប្រឆាំង, ថ្ងៃទី២៤ សីហា ២០១០, D2/6, ត្រង់ទំព័រទី ៥ ។

⁸⁰ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សយ ប៊ិន, ថ្ងៃទី៦ កញ្ញា ២០១០, D2/8, ត្រង់ទំព័រទី ៧ ។

⁸¹ ដូចខាងលើ, ត្រង់ទំព័រទី ៨ ។

⁸² ដូចខាងលើ, ត្រង់ទំព័រទី ៧ ។ បទសម្ភាសន៍របស់ កសត ជាមួយ ទូច សៀលី, ថ្ងៃទី១៦ សីហា ២០០៨, D1.3.13.13, ត្រង់ទំព័រទី ៦ ។

⁸³ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិកត់សម្គាល់ថា ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការស្ទង់មើលពីបញ្ហានានា ដែលបិតនៅក្រោមការស៊ើបអង្កេតនៅក្នុងករណីនេះ មាស មុត បានធ្វើអត្ថាធិប្បាយក្នុងពេលថ្មីៗនេះថា គាត់នឹងមានលទ្ធភាពអាចផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹង “ការវាយប្រយុទ្ធ និងការបាញ់បោះ” (fighting and shooting), James O'TOOLE និង ថេត សម្បត្តិ “អតីតមេខ្មែរក្រហមឆ្លើយតបទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតនៅក្នុងប្រការនៃរបស់ពួកសកម្មជន”, កាសែតភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍, ថ្ងៃទី៦ មេសា ២០១១ (ឯកសារត្រូវបានដាក់ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ) ។

(គ) ដាក់ឯកសារជាផ្នែកនៃការស៊ើបសួរដែលប្រមូលបានទាំងនោះ ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងឱ្យបាន ឆាប់នៅពេលដែលខ្លួនបានទទួល ។

សូមគោរពដាក់ជូន

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១	លោក Andrew CAYLEY សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ		